

Hanka TLAMSOVÁ, *Marie Justina ze Schwarzenberku. Obraz (nemocné) šlechtičny v polovině 17. století*, Bakalářská práce, Filozofická fakulta Jihočeské univerzity, České Budějovice 2012, 77 s.

Posudek oponenta bakalářské práce

Hanka Tlamsová se ve svojí bakalářské práci zaměřila na osobu Marie Justiny ze Schwarzenberku a pokusila se na jejím případě přiblížit obraz nemocné šlechtičny v polovině 17. století. Vycházela přitom z dochované rozsáhlé sbírky pramenů, jež je uložena v dosud neuspořádaném Rodinném archivu Schwarzenberků na pobožce Státního oblastního archivu v Třeboni v Českém Krumlově. Je nutné ocenit, že pracovala především s cizojazyčnými, německy a francouzsky psanými, prameny. Svoji práci založila především na bohaté osobní korespondenci. Z metodologického hlediska využila biografického a historicko-antropologického přístupu, které doplnila teoretickým konceptem symbolické komunikace.

Po úvodních nezbytných teoreticky pojatých kapitolách autorka ve stručnosti přiblížila dějiny rodu Schwarzenberků. Pozornost věnovala i zamyšlení nad sporným datem narození Marie Justiny. Přiklonila se přitom k názoru Katrin Keller, která za něj považuje rok 1618, což dokládá přesvědčivými argumenty. Nejprínosnější část práce však jednoznačně tvoří následující kapitoly, ve kterých se Hanka Tlamsová zabývá každodenním životem Marie Justiny ze Schwarzenberku, diagnózou její nemoci a také reflexí jejího úmrtí a následnou pohřební slavností roku 1681.

V těchto kapitolách autorka velmi čtivým způsobem přiblížila postupně se zhoršující duševní chorobu Marie Justiny, přičemž si všimla i jisté podobnosti s nemocí císaře Rudolfa II. Zatímco u něho hrála při jejím vzniku zřejmě důležitou úlohu genetická zátěž habsburského rodu, pro podobné tvrzení se v případě Marie Justiny, která byla rozena ze Starhemberku, dosud nenaskytl dostatečný počet důkazů. Pravděpodobně však šlechtična trpěla maniodepresivní psychózou, pro kterou je typické hlavně chorobné střídání nálad.

Pohřeb šlechtičny autorka vylíčila za využití moderních historických metod jako prostředek symbolické komunikace s okolím, který sloužil nejen k sebezprezentaci nebožtíka, ale také celého jeho rodu. Pozornost přitom věnovala i symbolice světla a barev. Stranou zájmu nezůstal ani výběr pohřebního místa pod hlavním oltářem farního kostela svatého Jiljí v Třeboni. Zde zřejmě došlo k nechtěnému omylu, kdy měla šlechtična spočinout v blízkosti své údajné příbuzné Magdalény z Rožmberka, rozené ze Starhemberku. Ve skutečnosti však byla tato šlechtična rozená ze Šternberku.

Bakalářská práce Hanky Tlamsové je psána poutavým způsobem na základě důkladné znalosti pramenů. Nenachází se v ní téměř žádné pravopisné chyby, také překlepů tu je jen

poskromnu. Ocenil bych i výběr obrazové přílohy, která vhodně doplňuje vlastní text. Drobnou výtku bych směřoval jen k nepřesné formulaci ze strany 19, kdy v poznámce 82 autorka vysvětluje podstatu Řádu zlatého rouna a hovoří o tom, že od roku 1725 existovaly dva jeho typy: „tradiční rakouský a španělský“. Zde bych spíše dal přednost označení tradiční pro jeho španělskou formu.

Vzhledem k mimořádné dochovanosti dosud nevyužité pramenné základny se je možné těšit na další výsledky bádání o této šlechtičně, které bude provedeno v budoucnosti. Velmi zajímavé mohou být třeba poznatky o jejím desetiletém působení na místodržitelském dvoře v Bruselu společně s manželem Janem Adolfem I. Bakalářskou práci Hanky Tlamsové hodnotím jako velmi zdařilou známkou **v ý b o r n ě** a doporučuji ji k obhajobě.

V Habrech 26. 8. 2012.

A handwritten signature in blue ink, reading "Jaroslav Dibelka". The signature is written in a cursive, flowing style.

Mgr. Jaroslav Dibelka, Ph.D.